

**VLAAMSE COMMISSIE
ONROEREND ERFGOED**

PHOENIX-gebouw 12de verdieping
Koning Albert II-laan 19 bus 24,
1210 Brussel

Aan de heer Geert Bourgeois
Minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid
en Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

uw bericht van
13 januari 2017

uw kenmerk

ons kenmerk
VCOE – 2017 011

bijlage
/

vragen naar / e-mail
Tinka Lembrechts
tinka.lembrechts@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
02/553 84 25

Datum
22 februari 2017

Betreft: Adviesvraag voorlopige bescherming Villa Muller in Sint-Genesius-Rode

Geachte heer minister-president,

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed ontving op 13 januari 2017 uw adviesvraag betreffende de voorlopige bescherming als monument van de villa Muller, gelegen Beukenlaan 17 in Sint-Genesius-Rode. De adviesvraag verduidelijkt: *“Op 19 december 2016 ondertekende de minister de voorlopige bescherming van Villa Muller. Er werd omwille van hoogdringendheid voorbij gegaan aan de adviesverplichting. Die beslissing werd genomen vanwege de hoge erfgoedwaarde van het pand en omdat er op dat ogenblik werken aan de gang waren in de villa, die in september 2016 verkocht werd. Het vermoeden bestond dat de eigenaars verdere werken zouden kunnen uitvoeren aan keukens en badkamers en aan inpandige waterafvoeren. Hoewel er contacten waren met de architect van de werken en een plaatsbezoek misschien mogelijk zou geweest zijn rond 20 januari, werd het zekere voor het onzekere genomen en werden de erfgoedwaarden van de villa veilig gesteld door middel van een spoedbescherming.”*

Op 9 februari 2017 werd de commissie op de hoogte gebracht dat het agentschap Onroerend Erfgoed ondertussen alsnog toegang had kregen tot de villa. Op de commissievergadering van 16 februari 2017 gaf de betrokken erfgoedconsulent een toelichting over de bevindingen van dit plaatsbezoek. Er bleken verschillende interieurwerken uitgevoerd waardoor sommige erfgoedelementen ter hoogte van keukens, badkamers en vestiaire zijn verdwenen of ernstig aangetast.

De commissie onderschrijft desalniettemin de architecturale en artistieke waarde van de Villa Muller. De modernistische villa naar ontwerp van Marcel Spittaël is een zeldzaam, representatief en uitzonderlijk authentiek bewaard voorbeeld van een grootschalige, hoogkwalitatieve realisatie in de villabouw in het interbellum in Vlaanderen. De commissie beaamt dat villa Muller de vergelijking met

internationale voorbeelden van modernistische architectuur doorstaat. De commissie benadrukt tevens de hoge erfgoedwaarde van het art-deco-interieur, dat in de meeste vertrekken¹ tot in de details bewaard is gebleven. De commissie vraagt wel bijzondere aandacht voor de waardevolle interieurelementen zoals het sanitair meubilair en de tegels die uit de keukens, badkamers en vestiaire werden uitgebroken en momenteel bewaard worden in de kelder van de villa. De commissie is van mening dat deze interieurelementen integrerend deel uitmaken van het totaalconcept ontworpen door Marcel Spittael en bijdragen aan de hoge erfgoedwaarde van de villa.

De commissie ondersteunt aldus de voorlopige bescherming van de villa Muller als monument. In functie van de definitieve bescherming formuleert de commissie wel nog volgende aandachtspunten en bemerkingen:

De commissie merkt op dat de uitgebroken interieurelementen roerend zijn geworden, maar niet als dusdanig worden gevat door het voorlopig beschermingsbesluit van 19 december 2016. De commissie wijst er op dat aldus het gevaar bestaat dat deze waardevolle elementen uit de villa worden gebracht. De commissie vraagt in afwachting van een definitieve bescherming de interieurelementen zeer nauwkeurig te inventariseren en te beschrijven. In het kader van de definitieve bescherming pleit de commissie ervoor – in overleg met de eigenaars – beheersmaatregelen uit te werken die streven naar het terugplaatsen van deze interieurelementen in hun oorspronkelijke opstelling. Indien dit niet mogelijk blijkt, vraagt de commissie te onderzoeken of de interieurelementen bewaard kunnen worden in een onroerenderfgoeddepot.

Met betrekking tot de beschermingsprocedure vraagt de commissie te verduidelijken wat de impact is van de recente bevindingen op het verdere verloop van de procedure. Het is voor de commissie onduidelijk of de beschermingsprocedure onverminderd verdergezet kan worden door middel van de definitieve bescherming van de villa, of eerst een aangepast dan wel volledig nieuw voorlopig beschermingsbesluit opgemaakt moet worden. De commissie benadrukt dat in ieder geval geen vacuüm mag ontstaan waardoor de villa of bepaalde van haar erfgoedelementen – zelfs voor een zeer korte periode – tijdelijk niet beschermd zouden zijn en een verdere aantasting mogelijk wordt.

Tot slot wijst de commissie erop dat het definitieve beschermingsvoorstel en het definitieve beschermingsbesluit een grondige inhoudelijke aanpassing zullen inhouden ten opzichte van het voorliggende dossier. Dit omwille van de noodzakelijke wijzigingen aan het beschrijvende gedeelte en de beheersvisie voor het interieur. Daarnaast zal tevens een geactualiseerde fotoreportage moeten worden toegevoegd. De erfgoedconsulent liet de commissie ook weten dat er een aangepast dossier zou worden opgesteld. Daarom vraagt de commissie het dossier van de villa Muller voorafgaand aan de definitieve bescherming opnieuw ter advies voor te leggen (conform artikel 6.1.12. van het Onroerenderfgoeddecreet), en dit nadat het agentschap het dossier heeft geactualiseerd.

Namens de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed,
Met vriendelijke groeten,

Michiel Deweydt
voorzitter

¹ Met name inkomhal, living en eetkamer met tussenliggende hal, diensttrap, traphal, nachthal, slaapkamers, linnenkamer en dressing.